

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗)

ออกตามความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์

พ.ศ. ๒๕๐๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖ และมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

หมวด ๑

การสร้างวัด

ข้อ ๑ บุคคลใดประสงค์จะสร้างวัด ให้ยื่นคำขออนุญาตต่อนายอำเภอท้องที่ที่จะสร้างวัดนั้นพร้อมด้วยรายการและเอกสาร ดังต่อไปนี้

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

(๑) หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดินที่จะยกให้สร้างวัด และที่ดินนั้นต้องมีเนื้อที่ไม่น้อยกว่า ๖ ไร่

(๒) หนังสือสัญญาซึ่งเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินหรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดินตามกฎหมายทำกับนายอำเภอและเจ้าพนักงานที่ดินอำเภอ แสดงความจำนงจะให้ที่ดินดังกล่าวใน (๑) เพื่อสร้างวัด

(๓) จำนวนเงินและสัมภาระที่จะใช้ในการสร้างวัดในระยะเริ่มแรก ต้องมีราคารวมกันไม่น้อยกว่าห้าหมื่นบาท

(๔) แผนที่แสดงเขตที่ตั้งวัด ประกอบด้วยเขตติดต่อข้างเคียงและระยะทางระหว่างวัดที่จะสร้างขึ้นกับวัดอื่นโดยรอบ และให้แสดงแผนผังสิ่งก่อสร้างของวัดตามความเหมาะสมของสภาพที่ดิน โดยอาศัยแผนผังแบบ ก. แบบ ข. หรือ แบบ ค. ท้ายกฎกระทรวงนี้เป็นหลักเท่าที่จะทำได้

(๕) กำหนดเวลาที่จะสร้างวัดให้แล้วเสร็จตามแผนผังนั้น

ข้อ ๒ วัดที่จะสร้างขึ้นต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

(๑) สมควรเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

(๒) เป็นประโยชน์แก่ประชาชนที่ตั้งบ้านเรือนอยู่ในรัศมี ๒ กิโลเมตร โดยเฉลี่ยวัดละไม่น้อยกว่า ๑,๐๐๐ คน เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

(๓) มีเหตุผลที่เชื่อได้ว่า เมื่อตั้งขึ้นแล้วจะได้รับการบำรุงส่งเสริมจากประชาชน

(๔) ตั้งอยู่ห่างจากวัดอื่นไม่น้อยกว่า ๒ กิโลเมตร เว้นแต่จะมีเหตุจำเป็น

ข้อ ๓ เมื่อนายอำเภอได้รับคำขออนุญาตสร้างวัด และพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้นำปรึกษาเจ้าคณะอำเภอ แล้วเสนอเรื่องและความเห็นไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้นำปรึกษาเจ้าคณะจังหวัด แล้วส่งเรื่องและความเห็นไปยังกรมการศาสนา

ในการพิจารณาคำขออนุญาตสร้างวัด กรมการศาสนาอาจสั่งให้ผู้ขออนุญาตเปลี่ยนแปลงแก้ไขแผนผัง หรือระบับเรื่องการขออนุญาตสร้างวัดได้ตามที่เห็นสมควร

เมื่อกรมการศาสนาพิจารณาเห็นสมควรให้สร้างวัดได้แล้ว ให้รายงานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว ให้กรรมการ
ศาสนาออกหนังสืออนุญาตให้สร้างวัด

หมวด ๒

การตั้งวัด

ข้อ ๔ เมื่อได้สร้างเสนาสนะขึ้นเป็นหลักฐานพร้อมที่จะ
เป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ได้แล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาต
สร้างวัด ทายาท หรือผู้แทน เสนอรายงานการก่อสร้างและ
จำนวนพระภิกษุที่อยู่ประจำไม่น้อยกว่าสี่รูป พร้อมทั้งเสนอ
นามวัดและนามพระภิกษุผู้สมควรเป็นเจ้าอาวาสเพื่อขอตั้งเป็น
วัดต่อนายอำเภอ

ให้นำความในข้อ ๓ วรรคหนึ่ง วรรคสอง และวรรคสี่
มาใช้บังคับแก่การพิจารณา การปรึกษา และการรายงานการขอ
ตั้งวัดโดยอนุโลม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวง
ศึกษาธิการจะได้ประกาศตั้งวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ
ว: ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๕ เมื่อได้ประกาศตั้งเป็นวัดแล้ว ให้ผู้ได้รับอนุญาต
สร้างวัด ทายาท หรือผู้แทนดำเนินการโอนที่ดินและสิ่งปลูก

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

สร้างให้แก่วัดนั้นตามกฎหมาย และให้เจ้าอาวาสบันทึกประวัติ
ของวัดนั้นไว้เป็นหลักฐาน

หมวด ๓

การรวมวัด

ข้อ ๖ เมื่อเจ้าคณะอำเภอและนายอำเภอเห็นสมควรที่จะ
รวมวัดตั้งแต่สองวัดซึ่งอยู่ใกล้ชิดกันเป็นวัดเดียว เพื่อประโยชน์
แก่การทำนุบำรุงวัดให้เจริญยิ่งขึ้น หรือเพื่อประโยชน์แก่การ
ปกครองคณะสงฆ์ ให้รายงานต่อเจ้าคณะจังหวัด

เมื่อเจ้าคณะจังหวัดพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้นำปรึกษา
ผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วเสนอเรื่องและความเห็นไปยังเจ้าคณะ
ภาค

เมื่อเจ้าคณะภาคพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้ส่งเรื่องและ
ความเห็นไปยังกรมการศาสนา

เมื่อกรมการศาสนาพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้รายงาน
กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำเสนอ
มหาเถรสมาคม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวง
ศึกษาธิการจะได้ประกาศรวมวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ
ว. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้

หมวด ๔

การย้ายวัด

ข้อ ๗ วัดใดมีเหตุจำเป็นต้องย้ายไปตั้งในที่อื่น เพราะสถานที่ตั้งอยู่เดิมเปลี่ยนแปลงไปในทางไม่เหมาะสมที่จะเป็นที่พำนักของพระภิกษุสงฆ์ ให้เจ้าอาวาสแห่งวัดนั้นรายงานไปยังเจ้าคณะตำบลและเจ้าคณะอำเภอ

เมื่อเจ้าคณะตำบลและเจ้าคณะอำเภอพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้นำปรึกษานายอำเภอแล้วเสนอเรื่องและความเห็นไปยังเจ้าคณะจังหวัด และให้นำความในข้อ ๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การพิจารณา การปรึกษา และการรายงานการขอย้ายวัดโดยอนุโลม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะได้ประกาศย้ายวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ
ว. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘ การจัดหาที่ดินตั้งวัด การย้ายทรัพย์สินของวัด และการก่อสร้างวัดใหม่ ให้เป็นหน้าที่ของผู้ขอย้ายวัด และให้อยู่ภายใต้บังคับแห่งข้อ ๑ และข้อ ๒ ของกฎกระทรวงนี้ โดยอนุโลม

หมวด ๕

การยุบเลิกวัด

ข้อ ๘ วัดใดมีเหตุอันควรยุบเลิก เพราะสภาพเสื่อมโทรม หรือมีเหตุอันอื่นไม่สมควรจะเป็นวัดต่อไป เมื่อเจ้าคณะอำเภอ และนายอำเภอพิจารณาเห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้รายงาน เจ้าคณะจังหวัดพร้อมด้วยบัญชีรายละเอียดทรัพย์สินของวัดที่จะยุบเลิกนั้น

ให้นำความในข้อ ๖ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับแก่การพิจารณา การปรึกษา และการรายงานการขอยุบเลิกวัดโดยอนุโลม

เมื่อมหาเถรสมาคมพิจารณาเห็นชอบด้วยแล้ว กระทรวงศึกษาธิการจะได้ประกาศยุบเลิกวัดในราชกิจจานุเบกษาตามแบบ ว. ๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๑๐ วัดใดร้างพระภิกษุไม่อาศัย เมื่อกรรมการศาสนา เห็นสมควรยุบเลิกวัดนั้น ให้รายงานกระทรวงศึกษาธิการเพื่อขอรับความเห็นชอบ แล้วนำเสนอมหาเถรสมาคม และให้นำความในข้อ ๘ วรรคสาม มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๖

การขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา

ข้อ ๑๑ วัดที่สมควรได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา ต้องปรากฏว่าได้สร้างขึ้นหรือได้ปฏิสังขรณ์เป็นหลักฐานถาวร และมีพระภิกษุอยู่ประจำไม่น้อยกว่าห้ารูปติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี แต่ระยะเวลาห้าปีมิให้ใช้บังคับแก่วัดที่ได้สร้างอุโบสถเสร็จเรียบร้อยแล้ว และกระทรวงศึกษาธิการเห็นสมควรขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา

ให้เจ้าอาวาสแห่งวัดนั้นเสนอรายงานขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาต่อเจ้าคณะตำบลและเจ้าคณะอำเภอ

เมื่อเจ้าคณะตำบลและเจ้าคณะอำเภอพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้นำปรึกษานายอำเภอแล้วเสนอเรื่องและความเห็นไปยังเจ้าคณะจังหวัด และให้นำความในข้อ ๖ วรรคสอง และวรรคสาม มาใช้บังคับแก่การพิจารณาและการปรึกษาการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาโดยอนุโลม

เมื่อกรมการศาสนาพิจารณาเห็นสมควรแล้ว ให้กราบทูลสมเด็จพระสังฆราชเพื่อทรงอนุมัติ แล้วเสนอกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อนำความกราบบังคมทูลขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมาต่อไป

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

ข้อ ๑๒ เมื่อพระราชทานวิสุงคามสีมาแก่วัดใดแล้ว ให้
นายอำเภอท้องที่ที่วัดนั้นตั้งอยู่ดำเนินการปักหมยเขตที่ดินตาม
ที่ได้พระราชทานต่อไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๐๗

หม่อมหลวงปิ่น มาลากุล

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ว. ๑

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ตั้งวัด.....

ตามที่.....ได้รับอนุญาตให้สร้างวัด
ณ หมู่บ้านที่.....ตำบล.....อำเภอ.....
จังหวัด.....นั้น บัดนี้ผู้รับอนุญาตได้สร้างเสนาสนะขึ้น สมควรเป็นที่พำนัก
ของพระภิกษุสงฆ์ได้แล้ว

อาศัยความตามข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม กระทรวง
ศึกษาธิการจึงประกาศตั้งเป็นวัดขึ้นในพระพุทธศาสนา มีนามว่า “วัด.....”
ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ขอให้ วัด.....สถิตสถาพรตลอดกาลนาน

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.....

ว. ๒

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง รวมวัด.....

โดยที่เห็นสมควรรวมวัด.....ตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
กับวัด.....ตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านที่.....ตำบล.....
อำเภอ.....จังหวัด.....เพื่อ.....

อาศัยความตามข้อ ๖ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศรวมวัด.....กับวัด.....
เป็นวัดเดียวกัน มีนามว่า “วัด.....” ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.....

ว. ๓

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ย้ายวัด.....

โดยที่เห็นสมควรย้ายวัด.....ตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพราะ.....

อาศัยความตามข้อ ๓ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตาม
ความในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศย้ายวัด.....ไปตั้ง ณ หมู่บ้านที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
มีนามว่า “วัด.....” ตั้งแต่วันที่.....เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.....

ว. ๔

ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง ขุดเล็กวัด.....

โดยที่เห็นสมควรขุดเล็กวัด.....ตั้งอยู่ ณ หมู่บ้านที่.....
ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....
เพราะ.....

อาศัยความตามข้อ ๕ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ออกตามความ
ในพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ และด้วยความเห็นชอบของมหาเถรสมาคม
กระทรวงศึกษาธิการจึงประกาศขุดเล็กวัด.....ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่.....พ.ศ.....

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

1000

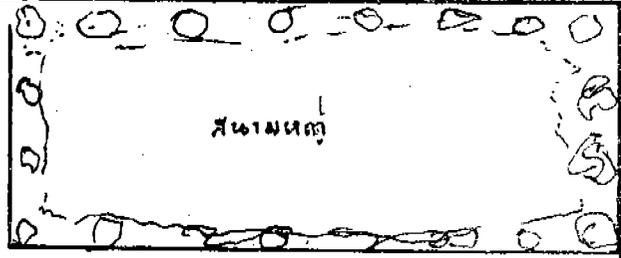
1000

1000

1000

1000

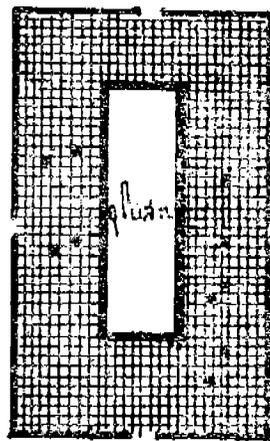
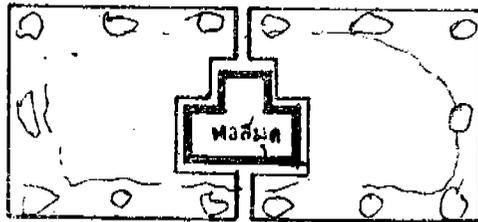
1000

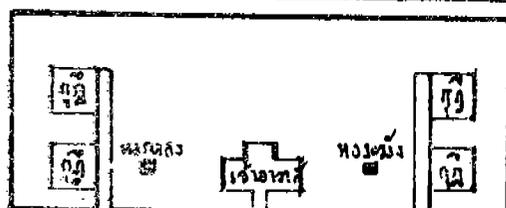
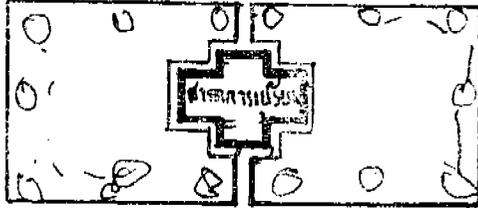
1000

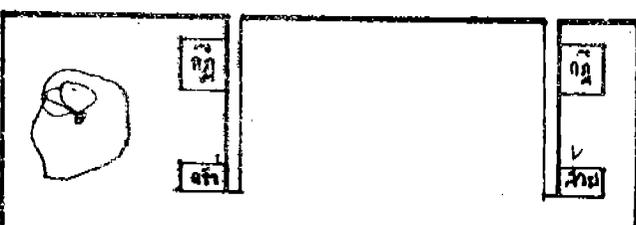
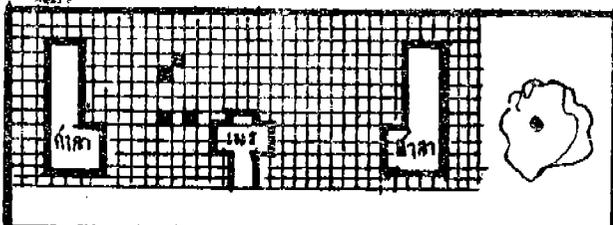
1000

1000

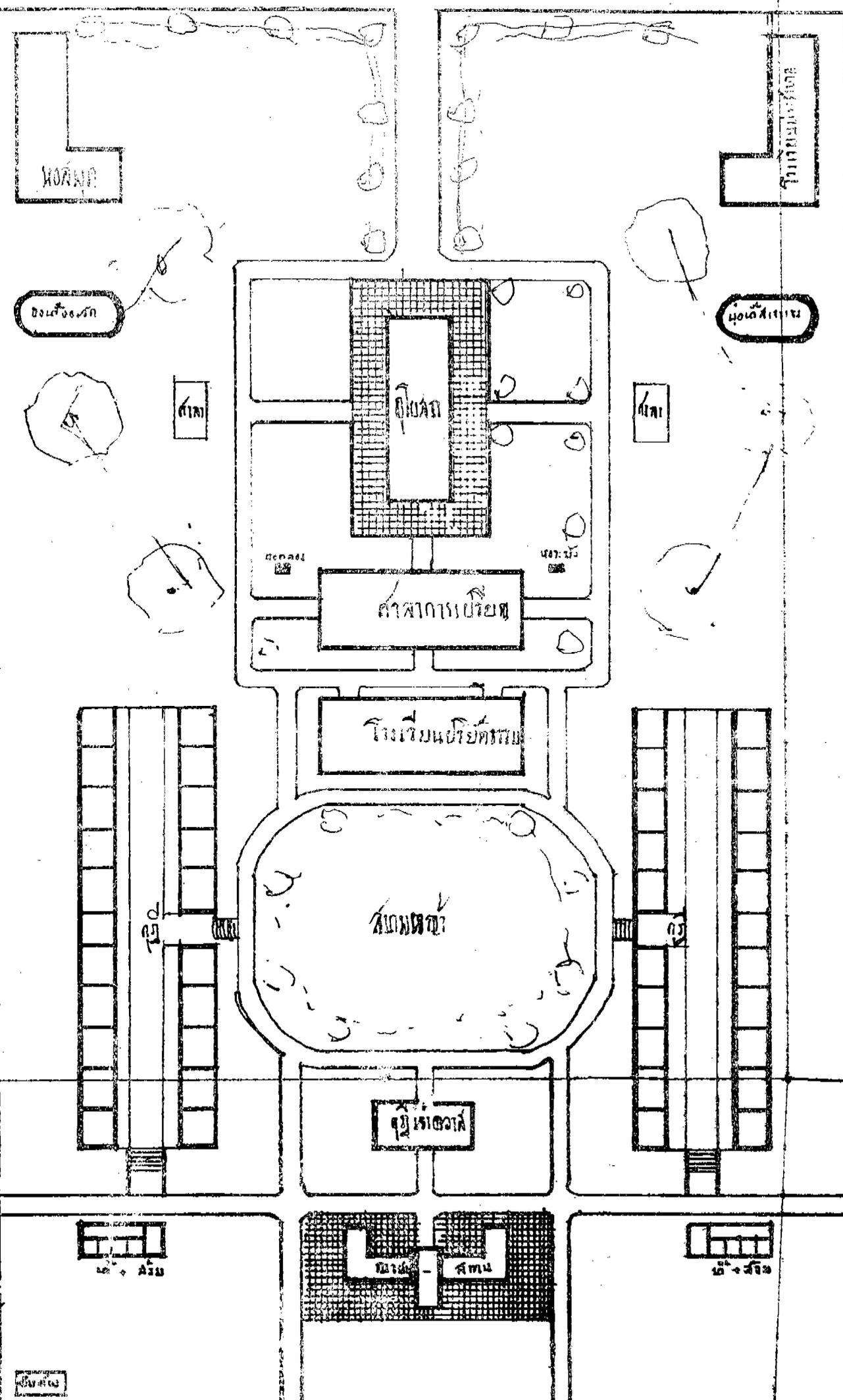

1000

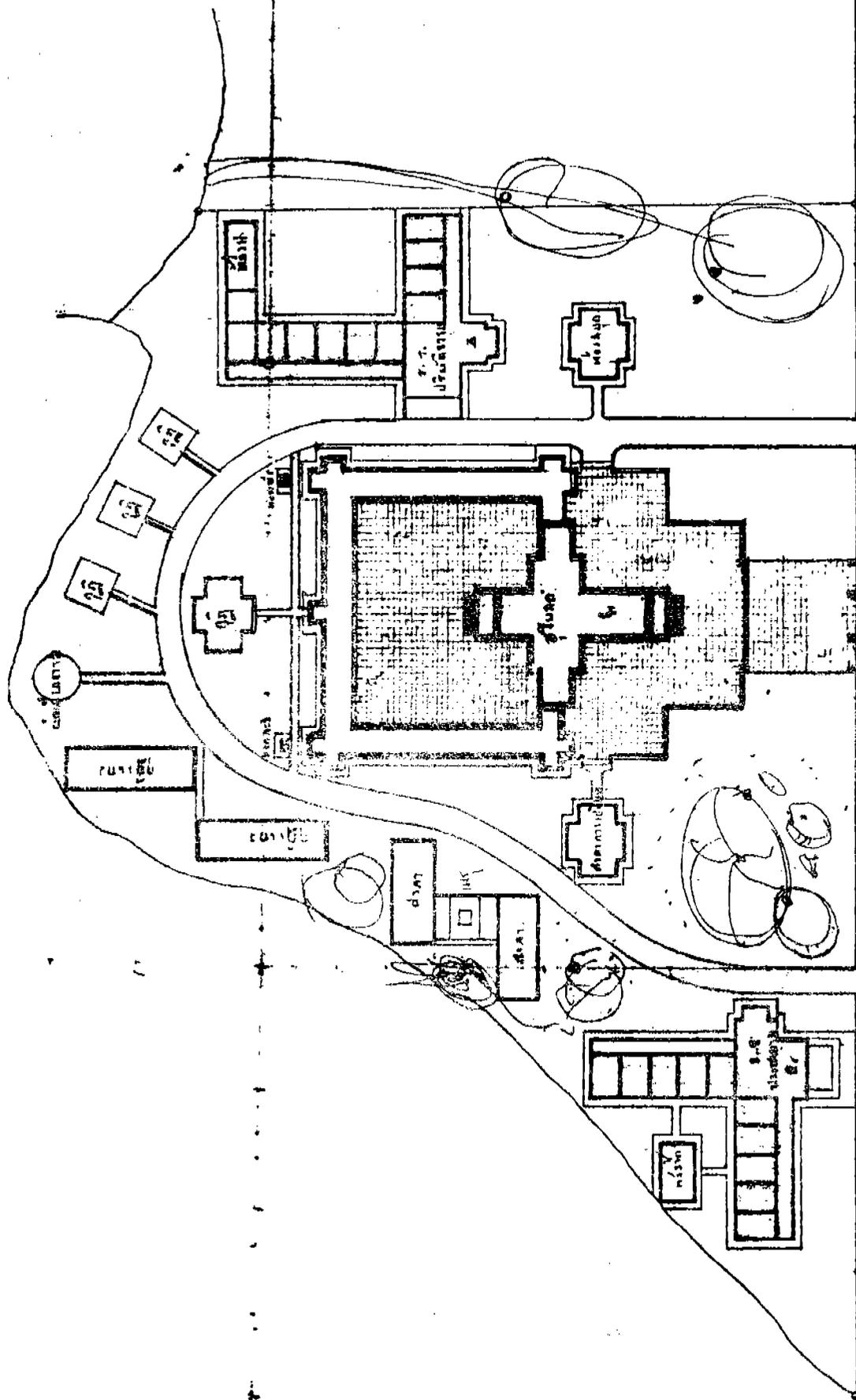
1000

1:500

รูปที่ ๑. แผนผังวัดพระเชตุพนวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร ๑:๑๐๐

1000
1000

1100

1100

1100

1100 1100 1100 1100

เล่ม ๘๒ ตอนที่ ๑๕ ราชกิจจานุเบกษา ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๐๘

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงนี้ คือ เพื่อให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๒ แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ ซึ่งกำหนดไว้ว่า การสร้าง การตั้ง การรวม การย้าย การยุบเลิกวัด และการขอรับพระราชทานวิสุงคามสีมา ให้เป็นไปตามวิธีการที่กำหนดไว้ในกฎกระทรวง